

Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
JULIANE KOKOTT
22 päivänä helmikuuta 2018¹

Asia C-217/17 P

**Mast-Jägermeister SE
vastaan**

Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto (EUIPO)

Valitus – Asetus (EY) N:o 6/2002 – Yhteisömalli – Rekisteröintihakemus –
Hakemuksen tekemispäivän vahvistamatta jättäminen – Yhteisömallin kuva – Kuvan täsmällisyys

I. Johdanto

1. Voisi olettaa, että jo yksistään yhteisömalleja koskevien menettelyjen suuren lukumäärän vuoksi unionin tuomioistuimet olisivat vastanneet tyhjentävästi useimpiin kysymyksiin immateriaalioikeuksia koskevien hakemusten alalla. Nyt käsiteltävä mallioikeuden alaan kuuluva valitus koskee kuitenkin hakemuksen tekemispäivän vahvistamista ja siihen liittyvää etuoikeutta, siis asiakokonaisuutta, josta ei tähän mennessä ole juuri annettu oikeuskäytäntöä.

2. Asiassa on kyse siitä, mitä vaatimuksia mallin rekisteröintihakemukselle on asetettava, jotta Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto (EUIPO) voi vahvistaa hakemuspäivän. Valittaja Mast-Jägermeister katsoo, että mallin kuvaukselle voidaan kohtuudella asettaa vain tiettyjä teknisiä vaatimuksia, kun taas EUIPO ja unionin yleinen tuomioistuin edellyttävät, ettei mallin kuvaus saa sisällönkään puolesta olla harhaanjohtava.

II. Asiaa koskevat oikeussäännöt

A. Kansainvälinen oikeus

3. Pariisin yleissopimuksen² 4 artiklan A kohdassa määrätään mallin rekisteröintihakemuksen tekemiseen liittyvästä etuoikeudesta.

”A. [Kansallinen hakemus]

(1) Sillä, joka asianmukaisessa järjestyksessä on tehnyt patenttihakemuksen tai hakenut suojaa hyödyllisyydellille, teollismallille taikka tehtaantai- tai kauppamerkille jossakin liittomaassa tai hänen oikeudenomistajallaan, on jäljempänä mainittujen määräaikojen kuluessa etuoikeus hakemuksen tekemiseen toisissa maissa.

¹ Alkuperäinen kieli: saksa.

² Teollisoikeuksien suojelemista koskeva yleissopimus allekirjoitettiin Pariisissa 20.3.1883, sitä tarkistettiin viimeksi 14.7.1967 Tukholmassa ja muutettiin 28.9.1979 (Yhdistyneiden kansakuntien sopimuskokoelma, nide 828, nro 11851, s. 305; jäljempänä Pariisin yleissopimus).

(2) Etuoikeuden perusteeksi tunnustetaan jokainen hakemus, jota liittoon kuuluvan maan kansallisen lainsäädännön tai liittoon kuuluvien maiden kesken tehtyjen kahden- tai monenkeskisten sopimusten mukaan on pidettävä asianmukaisena kansallisena hakemuksena.

(3) Asianmukaisella kansallisella hakemuksella tarkoitetaan jokaista hakemusta, jonka perusteella on mahdollista todeta se päivämäärä, jona hakemus on tehty asianomaisessa maassa, riippumatta hakemuksen tuloksesta.”

B. Unionin mallioikeus

4. Yhteisömalliasetuksen³ 3 artiklan a alakohdan määritelmän mukaan mallilla tarkoitetaan ”tuotteen tai sen osan ulkomuotoa, joka johtuu tuotteen ja/tai sen koristelun piirteistä, erityisesti linjoista, ääriviivoista, väreistä, muodosta, pintarakenteesta ja/tai materiaalista”.

5. Yhteisömalliasetuksen 36 artiklassa säädetään yhteisömallihakemukselle asetetuista vaatimuksista seuraavasti:

”1. Rekisteröityä yhteisömallia koskevan hakemuksen on sisällettävä:

--

c) mallia esittävä toisintamiskelpoinen kuva; --

2. Lisäksi hakemuksessa on oltava maininta tuotteista, joihin malli aiotaan sisällyttää tai joihin sitä aiotaan soveltaa.

3. --

4. --

5. Hakemuksen on täytettävä täytäntöönpanoasetuksessa säädetyt ehdot.

6. --”

6. Yhteisömalliasetuksen 38 artiklassa määritellään mallihakemuksen tekemispäivä näin:

”Rekisteröityä yhteisömallia koskevan hakemuksen tekemispäivä on päivä, jona hakija on toimittanut 36 artiklan 1 kohdassa säädetyt tiedot sisältävät asiakirjat [EUIPO:lle] --”

7. Yhteisömalliasetuksen 41 artiklan 1–3 kohta vastaa pääosin Pariisin yleissopimuksen 4 artiklan A kohtaa.

8. Yhteisömalliasetuksen 45 artiklassa säädetään hakemusta koskevien muodollisten vaatimusten tutkimisesta seuraavaa:

”1. [EUIPO] tutkii, täyttääkö hakemus 36 artiklan 1 kohdan mukaisesti vaadittavat ehdot, jotta sille voidaan vahvistaa tekemispäivä.

2. [EUIPO] tutkii:

a) onko hakemus muiden 36 artiklan 2, 3, 4 ja 5 kohdassa säädettyjen vaatimusten mukainen --;

³ Yhteisömallista 12.12.2001 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 6/2002 (EYVL 2002, L 3, s. 1), sellaisena kuin asetus on muutettuna.

- b) onko hakemus niiden muodollisten vaatimusten mukainen, jotka on vahvistettu 36 ja 37 artiklan täytäntöönpanoa koskevassa täytäntöönpanoasetuksessa;
- c) täyttyvätkö 77 artiklan 2 kohdan vaatimukset;
- d) mikäli etuoikeutta vaaditaan, täyttyvätkö tämän vaatimuksen ehdot.

3. Täytäntöönpanoasetuksessa vahvistetaan yksityiskohtaiset säännöt sen tutkimiseksi, vastaako hakemus sen tekemiselle asetettuja vaatimuksia.”

9. Yhteisömalliasetuksen 46 artiklassa määritellään, mitkä puutteet ovat korjattavissa, seuraavasti:

”1. Jos [EUIPO] suorittaessaan 45 artiklan mukaista tutkintaa havaitsee puutteita, jotka ovat korjattavissa, se pyytää hakijaa korjaamaan puutteet säädetyn ajan kuluessa.

2. Jos puutteet koskevat 36 artiklan 1 kohdassa mainittuja ehtoja ja jos hakija noudattaa [EUIPO:n] pyyntöä säädetyn ajan kuluessa, [EUIPO] hyväksyy hakemuksen tekemispäiväksi päivän, jona puutteet on korjattu. Jos puutteita ei korjata säädetyn ajan kuluessa, hakemusta ei käsitellä rekisteröityä yhteisömallia koskevana hakemuksena.

3. Jos puutteet koskevat 45 artiklan 2 kohdan a, b ja c alakohdassa mainittuja vaatimuksia, mukaan lukien maksujen suorittaminen, ja jos hakija noudattaa [EUIPO:n] pyyntöä säädetyn ajan kuluessa, [EUIPO] hyväksyy hakemuksen tekemispäiväksi päivän, jona hakemus alun perin tehtiin. Jos puutteita ei korjata tai maksuja suoriteta säädetyn ajan kuluessa, [EUIPO] hylkää hakemuksen.

Jos puutteet koskevat 45 artiklan 2 kohdan d alakohdassa mainittuja vaatimuksia, puutteiden korjaamatta jättäminen säädetyn ajan kuluessa aiheuttaa hakemuksen etuoikeuden menettämisen.”

10. Yhteisömalliasetuksen 47 artiklassa säädetään rekisteröintihakemuksen hylkäämisperusteista seuraavaa:

”1. Jos [EUIPO] suorittaessaan 45 artiklan mukaista tutkintaa havaitsee, että malli, jolle suojaa haetaan:

- a) ei ole 3 artiklan a alakohdassa säädetyn määritelmän mukainen; tai
- b) se on yleisen järjestyksen tai hyvien tapojen vastainen,

[EUIPO] hylkää hakemuksen.

2. Hakemusta ei saa hylätä ennen kuin hakijalle on annettu mahdollisuus peruuttaa hakemuksensa, muuttaa sitä tai esittää huomautuksensa.”

11. Täytäntöönpanoasetuksen⁴ 4 artiklassa täsmennetään yhteisömallin esittämiseksi asetetut vaatimukset seuraavasti:

”1. Mallin esittämiseen on käytettävä mustavalkoista tai moniväristä piirustusta taikka mallia esittävää mustavalkoista tai moniväristä valokuvaa. Sen on täytettävä seuraavat vaatimukset:

--

⁴ Yhteisömallista annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 6/2002 täytäntöönpanosta 21.10.2002 annettu komission asetus (EY) N:o 2245/2002 (EYVL 2002, L 341, s. 28).

e) mallia esittävän kuvan taustan on oltava neutraali, eikä kuvaa saa korjailta musteella tai korjauslakalla. Kuvan laadun on oltava sellainen, että kaikki yksityiskohdat kohteesta, jolle suojaa haetaan, ovat selvästi erotettavissa ja että kuva on pienennettävissä tai suurennettavissa, kuitenkin enintään kokoon 8 cm × 16 cm kuvakulmaa kohti, – yhteisön mallirekisteriin – merkitsemistä varten – –”

12. Täytäntöönpanoasetuksen 10 artiklassa on seuraavanlaisia täydentäviä säännöksiä hakemuksen tekemispäivän vahvistamista koskevien vaatimusten ja muodollisten vaatimusten tutkimisesta:

”1. [EUIPO:n] on ilmoitettava hakijalle, että hakemuksen tekemispäivää ei voida vahvistaa, jos hakemuksessa ei ole

a) – –

b) – –

c) 4 artiklan 1 kohdan d ja e alakohdan mukaista mallin esittämistä tai tarvittavaa mallikappaletta.

2. Jos 1 kohdassa tarkoitettut puutteet poistetaan kahden kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta, pidetään hakemuksen tekemispäivänä sitä päivää, jona kaikki puutteet on poistettu.

Jos puutteita ei ole poistettu määräajassa, hakemusta ei käsitellä yhteisömallia koskevana hakemuksena. Kaikki suoritettavat maksut palautetaan.”

III. Asian tausta

13. Mast-Jägermeister SE teki EUIPO:lle 17.4.2015 riidan kohteena olevat, yhteisömalliasetukseen perustuvat yhteisömallien rekisteröintihakemukset. Tätä varten se toimitti kuvia, joissa esitettiin pikareita ja sen valmistamasta alkoholijuomasta tunnettuja pulloja. Näitä kuvia ei ole esitetty unionin yleisen tuomioistuimen tuomiossa, koska ne on luokiteltu luottamuksellisiksi.

14. Tavarat, joita varten rekisteröintihakemukset tehtiin, ovat 8.10.1968 allekirjoitetun teollisuusmallien kansainvälisen luokituksen perustamista koskevan Locarnon sopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna, mukaiseen luokkaan 07.01 kuuluvia ”pikareita”.

15. EUIPO:n tutkija oli tiiviisti yhteydessä Mast-Jägermeisteriin 17.4.–31.8.2015 ja laati yhteensä neljä tutkintakertomusta, joissa tultiin yhtenevästi siihen johtopäätökseen, ettei mallin esittäminen kuvassa olevien pullojen vuoksi ollut riittävän yksiselitteinen.

16. Koska Mast-Jägermeister ei oikaissut hakemustaan, tutkija totesi 31.8.2015 tekemässään päätöksessä, ettei Mast-Jägermeister ollut poistanut hakemuksessa olleita puutteita, sillä se ei hyväksynyt tutkintakertomusta. Hän totesi yhteisömalliasetuksen 46 artiklan 2 kohdan ja täytäntöönpanoasetuksen 10 artiklan 2 kohdan mukaisesti, ettei riidanalaisia mallihakemuksia katsottu yhteisön mallihakemuksiksi, minkä vuoksi hakemuksen tekemispäivää ei voitu lainkaan vahvistaa.

17. EUIPO:n kolmas valituslautakunta vahvisti Mast-Jägermeisterin hakemuksen johdosta 17.11.2015 tekemällään päätöksellä, ettei kummankaan riidanalaisen mallin avulla voida määrittellä, haetaanko suojaa pikarille, pullolle vai näiden kahden yhdistelmälle.

18. Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi Mast-Jägermeisterin kanteen 9.2.2017⁵ antamallaan riidanalaisella tuomiolla.

⁵ Tuomio 9.2.2017, Mast-Jägermeister v. EUIPO (Pikarit) (T-16/16, EU:T:2017:68).

IV. Vaatimukset

19. Mast-Jägermeister on valittanut 21.4.2017 päivätyllä ja 26.4.2017 saapuneella kirjelmällä unionin yleisen tuomioistuimen tuomiosta ja vaatii, että unionin tuomioistuin

- 1) kumoaa kokonaisuudessaan unionin yleisen tuomioistuimen 9.2.2017 antaman tuomion T-16/16 ja
- 2) siinä tapauksessa, että valitus todetaan perustelluksi, hyväksyy ensimmäisessä oikeusasteessa esitetyn ensimmäisen ja kolmannen kannevaatimuksen.

20. EUIPO vaatii, että unionin tuomioistuin

- 1) hylkää valituksen ja
- 2) velvoittaa valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

21. Mast-Jägermeister SE ja EUIPO ovat esittäneet asiassa kirjalliset huomautuksensa sekä 7.2.2018 pidetyssä istunnossa lausumansa.

V. Oikeudellinen arviointi

22. Nyt käsiteltävässä oikeusriidassa on kyse siitä, että riidanalaisen hakemuksen kohteena olevassa mallissa kuvataan pikari yhdessä sellaisten muiden esineiden, nimittäin pullojen, kanssa, jotka eivät ole haettavan mallioikeuden kohteena.

23. EUIPO:n instanssit ja unionin yleinen tuomioistuin pitävät mallin esittämistä tässä muodossa yhteisömalliasetuksen vastaisena. Tämä kysymys ei kuitenkaan ole ratkaistavana tässä oikeudenkäynnissä. Pikemminkin on selvitettävä, vastaako mallin esitystapa hakemukselle asetettuja vaatimuksia ja olisiko EUIPO:n siten pitänyt vahvistaa hakemuksen tekemispäiväksi päivä, jona hakemus saapui.

24. Tähän kysymykseen vastaamiseksi käsittelen aluksi asian kannalta merkityksellisten yhteisömalliasetuksen säännösten perusteella Mast-Jägermeisterin esittämiä lausumia asetuksen sanamuodosta ja syntyhistoriasta ja sen jälkeen säännöksiä edellytyksistä, joilla puutteita voidaan korjata, ja yhteisömalliasetuksen 36 artiklan 5 kohdassa olevaa viittausta täytäntöönpanoasetukseen, hakemuksen tekemispäivän merkitystä etuoikeuden saamisen kannalta sekä sitä tarkoitusta, joka mallin esittämisellä on hakemuksen yhteydessä. Lopuksi käsittelen vielä Mast-Jägermeisterin väitteitä, jotka koskevat unionin yleisen tuomioistuimen toteamuksia EUIPO:n tehtäviin kuuluvista tutkimuksista ja hakemuksen yhteydessä esitetyn mallin kuvan yksiselitteisyyttä.

– Asian kannalta merkitykselliset säännökset

25. Yhteisömalliasetuksen 38 artiklan 1 kohdan mukaan rekisteröityä yhteisömallia koskevan hakemuksen tekemispäivä on päivä, jona hakija on toimittanut 36 artiklan 1 kohdassa säädetyt tiedot sisältävät asiakirjat [EUIPO:lle] – –. Näihin tietoihin sisältyy erityisesti mallia esittävä toisintamiskelpoinen kuva (c alakohta).

26. Täytäntöönpanoasetuksen 10 artiklan 1 kohdassa täsmennetään, että hakemuksen tekemispäivää ei voida vahvistaa, jos hakemuksessa ei ole 4 artiklan 1 kohdan d ja e alakohdan mukaista mallin esittämistä. Erityisesti malli on e alakohdan mukaan esitettävä neutraalilla taustalla, eikä kuvaa saa korjailla musteella tai korjauslakalla. Kuvan laadun on myös oltava riittävä, jotta kaikki yksityiskohdat kohteesta, jolle suojaa haetaan, ovat selvästi erotettavissa ja jotta kuva on pienennettävissä ja suurennettavissa yhteisön mallirekisteriin merkitsemistä varten.

27. EUIPO ja unionin yleinen tuomioistuin ovat sillä kannalla, ettei mallin esittäminen Mast-Jägermeisterin hakemuksessa täytä yhteisömalliasetuksen 36 artiklan 1 kohdassa asetettuja vaatimuksia. Unionin yleinen tuomioistuin toteaa valituksenalaisen tuomion 44–46 kohdassa, että kuvasta, jossa esitetään pikari yhdessä pullon kanssa, ei voida riittävän selvästi tunnistaa suojan kohdetta täytäntöönpanoasetuksen 4 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitetulla tavalla. Koska Mast-Jägermeister ei ole korjannut kuvaa määräajan kuluessa, hakemuksen tekemispäivää ei voida vahvistaa.

28. Mast-Jägermeister katsoo, että tämä toteamus on yhteisömalliasetuksen 45 ja 46 artiklan, luettuina yhdessä 36 ja 38 artiklan kanssa, vastainen. Tässä yhteydessä se ei (ensisijaisesti) moiti unionin yleisen tuomioistuimen tosiasiallista arviota, vaan riitauttaa pikemminkin sen, että mallin yksiselitteisellä esittämisellä ylipäättään olisi merkitystä hakemuksen tekemispäivän vahvistamisen kannalta. Tältä osin on selvitetävä oikeudellinen kysymys siitä, sisältävätkö yhteisömalliasetuksen 36 artiklan 1 kohdan c alakohta ja täytäntöönpanoasetuksen 4 artiklan 1 kohdan e alakohta pelkästään esittämislle asetettuja teknisiä vaatimuksia vai myös sisältöä koskevia arviointiperusteita.

– *Sanamuoto ja syntyhistoria*

29. Mast-Jägermeister on erityisesti sitä mieltä, että hakemuksen tekemispäivän vahvistamisen kannalta on riittävää, että yhteisömallin esittämisessä noudatetaan teknisiä vaatimuksia. Tämä seuraa yhteisömalliasetuksen lähtökohtana olevasta komission ehdotuksesta⁶ sekä täytäntöönpanoasetuksen 4 artiklan 1 kohdan e alakohdasta.

30. Tämän näkemyksen osalta on myönnettävä, että komissio on ehdotuksessaan ja myös täytäntöönpanoasetuksen 4 artiklan 1 kohdan e alakohdassa painottanut erityisesti esityksen teknistä laatua. Erityisesti korjailemiset ovat kiellettyjä, ja kuvan on oltava sellainen, että se on pienennettävissä ja suurennettavissa tiettyyn kokoon.

31. Lisäksi yhteisömalliasetuksen 36 artiklan 1 kohdan c alakohdassa korostetaan ensi näkemältä mallin esittämislle asetettuja teknisiä näkökohtia. Siinä edellytetään ”mallia esittävää *toisintamiskelpoista* kuvaa”.

32. Mast-Jägermeisterin perustelut eivät kuitenkaan tarkemmin tarkasteluna ole vakuuttavia. ”*Toisintamiskelpoista* kuvaa” edellyttävien teknisten vaatimusten lisäksi kuvan käsitteeseen sisältyy myös ajatus siitä, että mallin täytyy sisällöllisesti olla tunnistettavissa.

33. Täytäntöönpanoasetuksen 4 artiklan 1 kohdan e alakohdan toisessa virkkeessä ei sitä vastoin aseteta lisävaatimuksia, vaan ainoastaan täsmennetään tätä seikkaa siten, että säännöksessä kovalta edellytetään sellaista laatua, että ”kaikki yksityiskohdat kohteesta, jolle suojaa haetaan, ovat selvästi erotettavissa”.

6 Mast-Jägermeister viittaa asiakirjaan KOM(93) 342 lopullinen, s. 30.

34. Näin ollen on mahdollista tulkita yhteisömalliasetuksen 36 artiklan 1 kohdan c alakohtaa sen sanamuodon perusteella ja täytäntöönpanoasetuksen 4 artiklan 1 kohdan e alakohdan toisen virkkeen valossa siten, että hakemukseen liitetyn mallin kuvan ei ole täytettävä vain tiettyjä teknisiä vaatimuksia, vaan sen on myös sisältönsä puolesta oltava yksiselitteinen.

– Yhteisömalliasetuksen 36 artiklan 5 kohta, 45 artiklan 2 kohdan a alakohta ja 46 artiklan 3 kohta

35. Mast-Jägermeister esittää, että täytäntöönpanoasetuksen 4 artiklan 1 kohdan e alakohdan toisen virkkeen noudattamatta jättäminen on yhteisömalliasetuksen 46 artiklan 3 kohdan mukaan mahdollista korjata ilman hakemuspäivän muuttamista. Tämä väite perustuu siihen, että hakemukseen sovelletaan 36 artiklan 5 kohdan mukaan täytäntöönpanoasetusta, ja sen vaatimusten noudattamatta jättäminen kuuluu näin ollen 45 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisen tutkimuksen piiriin ja on siten 46 artiklan 3 kohdan mukaan korjattavissa.

36. Kuten edellä on esitetty, yhteisömalliasetuksen 36 artiklan 1 kohdan c alakohta voidaan kuitenkin ymmärtää, riippumatta täytäntöönpanoasetuksen 4 artiklan 1 kohdan e alakohdan toisen virkkeen rikkomisesta, siten, että yhteisömallin kuvan on oltava sisällöllisesti yksiselitteinen. Yhteisömalliasetuksen 36 artiklan 1 kohdan c alakohdan rikkominen kuuluu kuitenkin 46 artiklan 2 kohdan soveltamisalaan, minkä johdosta hakemuspäivä vahvistetaan vasta puutteen tultua korjatuksi.

37. Mast-Jägermeisterin esittämät perusteet eivät näin ollen aseta yhteisömalliasetuksen 36 artiklan 1 kohdan c alakohdan sananmukaisen tulkinnan lopputulosta kyseenalaiseksi.

– Hakemuksen tekemispäivän tarkoitus

38. Mast-Jägermeister vetoaa yhteisömalliasetuksen 36 artiklan 1 kohdan c alakohdan tähän mennessä kehitettyä tulkintaa vastaan erityisesti hakemuksen tekemispäivälle osoitettuun erityiseen tehtävään, jonka täyttämiseksi sisällön tutkiminen ei ole tarpeen. Myöskään tämä perustelu ei lopulta ole vakuuttava.

39. On totta, että mallia koskevan hakemuksen tekemiseen liittyy jo sellaisenaan oikeusvaikutuksia. Mast-Jägermeister nostaa esiin erityisesti hakemuksen tekemiseen liittyvän etuoikeuden, johon hakija voi Pariisin yleissopimuksen⁷ 4 artiklan mukaan vedota *muissa oikeusjärjestyksissä*. Toisaalta yhteisömalliasetuksen 41 artiklassa tunnustetaan sama vaikutus unionin sisällä Pariisin yleissopimuksen sopimusvaltioissa tehdyille hakemuksille.

40. Tämä etuoikeus tulee voimaan jo silloin, kun hakemus tehdään, eikä yhteisömallin myöhempi rekisteröinti ole tältä osin tarpeen. Pariisin yleissopimuksen 4 artiklan A kohdan 3 alakohdassa tämä seikka tuodaan selvästi esiin ilmaisussa ”riippumatta hakemuksen tuloksesta”, jota vastaavaa muotoilua käytetään yhteisömalliasetuksen 41 artiklan 3 kohdassa.⁸

41. Tästä Mast-Jägermeister johtaa päätelmän, jonka mukaan hakemuksen tekemispäivä olisi vahvistettava jo hyvin pintapuolisen tutkimisen jälkeen, kun taas sisällön tutkiminen on tarpeen vasta rekisteröinnin yhteydessä.

⁷ Ks. Pariisin yleissopimuksen soveltamisesta unionin oikeudessa tuomio 15.11.2012, Bericap Záródástechnikai (C-180/11, EU:C:2012:717, 67–70 kohta).

⁸ Vrt. tavaramerkkioikeutta koskeva tuomio 18.11.2014, Think Schuhwerk v. SMHV – Müller (VOODOO) (T-50/13, EU:T:2014:967, 59 kohta).

42. Vaikka tämä väite on uusi suhteessa unionin yleisessä tuomioistuimessa käytyyn menettelyyn, se on kuitenkin sallittu, koska sillä ei muuteta riidan kohdetta vaan ainoastaan laajennetaan 38 artiklan ja 36 artiklan 1 kohdan toivottua tulkintaa tukevia perusteluja.⁹

43. Hakemuksen tekemispäivän vahvistaminen ei yhteisömalliasetuksen 38 artiklan mukaan tosiaan edellytä, että yhteisömallia koskeva hakemus täyttää kaikki rekisteröinnille asetetut ehdot. Yhteisömalliasetuksen 38 artiklassa viitataan nimittäin vain 36 artiklan 1 kohtaan eikä rekisteröinnille asetettuihin ehtoihin kokonaisuudessaan. Vastaavasti 46 artiklan 3 kohdassa sallitaan, että tietyt hakemuksessa olevat puutteet korjataan jälkikäteen, ilman että se vaikuttaa hakemuksen tekemispäivään.

44. Mast-Jägermeister ei kuitenkaan ota huomioon, että myös Pariisin yleissopimuksen mukainen hakemusten etuoikeusjärjestelmä, joka on tietyssä määrin samankaltainen unionin oikeuden vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen kanssa, sallii sen, että hakemusvaltio voi vaatia mallin esittämistä yksiselitteisellä tavalla.

45. Kuten EUIPO esittää, Pariisin yleissopimuksen 4 artiklan A kohdan 2 alakohdasta ja yhteisömalliasetuksen 41 artiklan 2 kohdasta nimittäin seuraa, että etuoikeuden perustava hakemus vahvistetaan vain, jos sillä on kulloinkin sovellettavan hakemusvaltion *sisäisen lainsäädännön* mukaan kansallisen säännönmukaisen hakemuksen arvo. Tämä merkitsee sitä, että kuhunkin oikeusjärjestykseen, erityisesti unionin oikeuteen, kuuluu vapaus määrittellä säännönmukaiselle hakemukselle asetettavat vaatimukset.

46. Pariisin yleissopimuksen 4 artiklan A kohdan 3 alakohta ja yhteisömalliasetuksen 41 artiklan 3 kohta näyttävät kuitenkin rajoittavan hakemusvaltion sääntelyn liikkumavaraa. Kyseisen määräyksen ja kyseisen säännöksen mukaan kansallisella säännönmukaisesti tehdyllä hakemuksella nimittäin tarkoitetaan hakemusta, joka on riittävä sen ajankohdan määrittämiseksi, jona hakemus on tehty kyseisessä maassa. Siinäkin tapauksessa, että määräys tai säännös rajoittaisi hakemusvaltion sääntelyvaltaa, hakemusvaltiolla täytyy kuitenkin olla oikeus asettaa säännönmukaisen hakemuksen edellytykseksi, että malli esitetään yksiselitteisellä tavalla. Harhaanjohtavan kuvan tapauksessa olisi nimittäin epäselvää, mille mallille ylipäätään on haettu suojaa.

47. Sääntö, jonka mukaan hakemuksen myöhemmän käsittelyn tuloksella ei ole merkitystä, sitä vastoin liittyy ensisijaisesti *muihin oikeusjärjestyksiin*, joissa hakemuksen etuoikeutta saatetaan myöhemmin vaatia. Ne eivät saa asettaa hakemusvaltion hyväksymän hakemuksen lisäksi muita edellytyksiä, kuten rekisteröinnin toteutumista.

48. Näin etuoikeusvaatimuksen perustavasta hakemuksen funktiosta ei väistämättä seuraa, että mallia esittävän kuvan yksiselitteisyyden vaatimus olisi suljettava yhteisömalliasetuksen 36 artiklan 1 kohdan c alakohdan soveltamisalan ulkopuolelle.

– *Hakemuksen tarkoitus*

49. Hakemuksen tarkoituksesta seuraa, että haettua mallia koskevan kuvan tulee olla yksiselitteinen.

⁹ Tuomio 10.4.2014, Areva ym. v. komissio (C-247/11 P ja C-253/11 P, EU:C:2014:257, 114 kohta) ja tuomio 16.11.2017, Ludwig-Bölkow-Systemtechnik v. komissio (C-250/16 P, EU:C:2017:871, 29 kohta). Ks. tältä osin myös tuomio 30.9.1982, Amylum v. neuvosto (108/81, EU:C:1982:322, 25 kohta); tuomio 22.11.2001, Alankomaat v. neuvosto (C-301/97, EU:C:2001:621, 169 kohta); tuomio 26.4.2007, Alcon v. SMHV (C-412/05 P, EU:C:2007:252, 40 kohta) ja tuomio 6.3.2001, Connolly v. komissio (C-274/99 P, EU:C:2001:127, 34–36 kohta).

50. Unionin yleinen tuomioistuin tukeutuu tältä osin kahteen unionin tuomioistuimen tavaramerkkioikeutta koskevaan tuomioon. Unionin tuomioistuin on näissä tuomioissa korostanut, että toimivaltaisten viranomaisten ja yleisön on pystyttävä tavaramerkin rekisteröinnin ja hakemuksen perusteella selvästi tunnistamaan, mille tavaramerkille haetaan suojaa.¹⁰

51. Mitä tulee tavaramerkkiä koskevaan hakemukseen, lainsäätäjä on nyt sisällyttänyt nämä seikat tavaramerkkiasetuksen 31 artiklan 1 kohdan d alakohtaan ja 4 artiklan b alakohtaan. Sen mukaan tavaramerkki tulee unionin tavaramerkkiä koskevassa hakemuksessa esittää tavalla, joka mahdollistaa sen, että toimivaltaiset viranomaiset ja yleisö voivat määrittää sen haltijan saaman suojan selkeän ja täsmällisen kohteen. Tämä ajatus ei vielä käynyt yhtä selvästi ilmi tavaramerkkiasetuksen aiemmista versioista,¹¹ ja se laadittiin selkeämmäksi tavaramerkin mahdollisten esitystapojen laajennusta silmällä pitäen.¹²

52. Edellä mainituissa tuomioissa unionin tuomioistuin ei käsitellyt hakemuksen ja hakemuspäivän erityistä tarkoitusta, vaikka tavaramerkkioikeuteen sisältyy tavaramerkkiasetuksen¹³ 34 artiklan nojalla vastaava etuoikeussääntely.

53. Unionin tuomioistuimen perustelut ovat kuitenkin vakuuttavia, ja niitä voidaan ongelmitta soveltaa myös malleihin.

54. On kyllä totta, että yhteisömalleja ja tavaramerkkejä koskevat menettelyt eroavat merkittävästi toisistaan EUIPO:n suorittaman sisällöllisen tutkimuksen perusteellisuuden suhteen. Ennen tavaramerkin rekisteröintiä EUIPO:n on nimittäin tutkittava absoluuttiset ja tarvittaessa myös suhteelliset rekisteröinnin esteet. Sitä vastoin yhteisömallin sisällöllinen tutkiminen rajoittuu rekisteröintivaiheessa yhteisömalliasetuksen 47 artiklan 1 kohdan mukaan siihen, täyttyykö 3 artiklan a alakohdan tuotteen ulkomuotoa koskeva määritelmä ja onko yleistä järjestystä ja hyviä tapoja kunnioitettu. Tämä ei kuitenkaan mallin rekisteröintiä koskevassa menettelyssä sulje pois sitä, että EUIPO tutkii hakemuksen sisällöllisen selkeyden vähimmäisvaatimusten täyttymisen.

55. Ensinnäkin juuri sitä taustaa vasten, että hakemukseen liittyy etuoikeuden syntyminen, kivalta on edellytettävä täsmällisyyttä. Etuoikeuden tulisi nimittäin koskea vain sitä mallia, jota tosiasiallisesti on haettu.¹⁴ Epäselvä hakemus ei – vastoin Mast-Jägermeisterin näkemystä – väistämättä jää hakijan vahingoksi, vaan se samalla synnyttää riskin liian pitkälle menevästä etuoikeussuojasta.

56. Toiseksi on näin ollen jo tästä syystä kiistettävä Mast-Jägermeisterin väite siitä, että hakemuksen väitetyt puutteet eivät koske suojan kohteen tunnistettavuutta vaan suojan laajuutta, joka ei kuulu hakemusmenettelyssä käsiteltäväksi, vaan voidaan selvittää ainoastaan mallin loukkausta koskevassa oikeudenkäynnissä.

57. Mallin loukkausta koskevassa oikeudenkäynnissä on tosin tarpeen, että yhteisömallin kuvasta on yhteisömalliasetuksen 10 ja 19 artiklan mukaisesti mahdollista päätellä suojan laajuus. Tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, että mallin yksiselitteinen esittäminen olisi hakemusta tehtäessä toisarvoista.

10 Tuomio 12.12.2002, Sieckmann (C-273/00, EU:C:2002:748, 48–52 kohta) ja tuomio 19.6.2012, Chartered Institute of Patent Attorneys (C-307/10, EU:C:2012:361, 46–48 kohta).

11 Vrt. yhteisön tavaramerkistä 20.12.1993 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 40/94 (EYVL 1994, L 11, s. 1) ja yhteisön tavaramerkistä 26.2.2009 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 207/2009 (kodifioitu toisinto) (EUVL 2009, L 78, s. 1).

12 Ks. yhteisön tavaramerkistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 207/2009 ja yhteisön tavaramerkistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 40/94 täytäntöönpanosta annetun komission asetuksen (EY) N:o 2868/95 muuttamisesta sekä maksuista sisämarkkinoilla toimivalle yhdenmukaistamisvirastolle (tavaramerkit ja mallit) annetun komission asetuksen (EY) N:o 2869/95 kumoamisesta 16.12.2015 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/2424 (EUVL 2015, L 341, s. 21) johdanto-osan yhdeksäs perustelukappale.

13 Nykyisin voimassa on unionin tavaramerkistä 14.6.2017 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1001 (EUVL L 154, s. 1).

14 Ks. tavaramerkkioikeutta koskeva tuomio 15.11.2001, Signal Communications v. SMHV (TELEYE) (T-128/99, EU:T:2001:266, 45 kohta).

58. Hakemusmenettelyn vaikutuksen tulisi pikemminkin – myös etuoikeudesta riippumatta – ainakin taata muille markkinaosapuolille vähimmäisuoja epäselviltä hakemuksilta, etteivät ne tarpeettomasti altistu riskille siitä, että ne joutuisivat kulloisenkin hakijan kanssa selvittämään suojan laajuutta tuomioistuimessa.¹⁵

59. Kolmanneksi EUIPO painottaa aivan oikein, että myös rekisteriviranomaisten kannalta on tarpeen, että niillä on tutkimusten tekemistä varten käytettävissään mallista selkeä ja yksiselitteinen kuva.¹⁶

60. On mahdollista, että toiset oikeusjärjestykset ovat hakemuksen vahvistamisen suhteen suurpiirteisempiä, ja niillä säilyy tämä oikeus Pariisin yleissopimuksen 4 artiklan mukaan. Unionin oikeuden ei kuitenkaan tarvitse olla samalla tavoin suurpiirteinen.

– *Kysymysten tutkimisjärjestys*

61. Asian suhteen vakuuttavampia ovat Mast-Jägermeisterin väitteet kysymysten tutkimisjärjestyksestä, jota unionin yleinen tuomioistuin kuvaa valituksenalaisen tuomion 35 ja 36 kohdassa. Unionin yleinen tuomioistuin edellyttää ensin sen tutkimista, onko kyse ylipäätään mallista ja onko malli yleisen järjestyksen tai hyvien tapojen vastainen, ennen kuin yhteisömalliasetuksen 36 artiklan muodollisemmat edellytykset tutkitaan.

62. Erityisesti mallin yleisen järjestyksen ja hyvien tapojen mukaisuuden tutkiminen kuitenkin ylittäisi sen, mitä hakemuspäivän määrittämisestä säädetään yhteisömalliasetuksen 38 artiklan 1 kohdassa ja 36 artiklan 1 kohdassa. Myös käytännössä voisi olla vaikeaa tutkia, onko kohdetta pidettävä mallina sekä yleisen järjestyksen ja hyvien tapojen mukaisena, jos sen kuva ei täytä yhteisömalliasetuksen 36 artiklan 1 kohdan mukaisia laadullisia vaatimuksia.

63. Viime kädessä tällä ei kuitenkaan ole nyt käsiteltävän oikeusriidan kannalta merkitystä. Nämä unionin yleisen tuomioistuimen ennakkopohdinnat eivät ole perustana sen päätökselle, minkä vuoksi nämä väitteet ovat tehottomia.¹⁷

– *Kuvan yksiselitteisyys*

64. Siltä osin kuin Mast-Jägermeister pitäytyy kannassaan, jonka mukaan nyt käsiteltävässä tapauksessa toimitettu mallin kuva on riittävän selkeä, on palautettava mieleen, että valitus rajoittuu SEUT 256 artiklan 1 kohdan ja Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 58 artiklan 1 kohdan mukaan oikeuskysymyksiin. Unionin yleinen tuomioistuin on yksin toimivaltainen määrittämään merkityksellisen tosiseikaston ja arvioimaan sitä sekä todistusaineistoa. Lukuun ottamatta sitä tapausta, että nämä tosiseikat ja todistusaineisto on otettu huomioon vääristyneellä tavalla, tosiseikaston ja todistusaineiston arviointi ei ole sellainen oikeuskysymys, että se sinänsä kuuluisi unionin tuomioistuimen muutoksenhakuasteena harjoittaman valvonnan piiriin.¹⁸

15 Vrt. tuomio 12.12.2002, Sieckmann (C-273/00, EU:C:2002:748, 51 kohta) ja tuomio 19.6.2012, Chartered Institute of Patent Attorneys (C-307/10, EU:C:2012:361, 48 kohta).

16 Tuomio 12.12.2002, Sieckmann (C-273/00, EU:C:2002:748, 50 kohta) ja tuomio 19.6.2012, Chartered Institute of Patent Attorneys (C-307/10, EU:C:2012:361, 47 kohta).

17 Vrt. tuomio 2.6.1994, de Compté v. parlamentti (C-326/91 P, EU:C:1994:218, 94 kohta) ja määräys 31.1.2017, Universal Protein Supplements v. EUIPO (C-485/16 P, EU:C:2017:72).

18 Tuomio 7.10.2004, Mag Instrument v. SMHV (C-136/02 P, EU:C:2004:592, 39 kohta); tuomio 26.7.2017, Staatliche Porzellan-Manufaktur Meissen v. EUIPO (C-471/16 P, ei julkaistu, EU:C:2017:602, 34 kohta) ja määräys 17.7.2014, Kastenholz v. SMHV (C-435/13 P, EU:C:2014:2124, 33 kohta).

65. Kysymys siitä, onko toimitettu kuva riittävän selkeä siitä huolimatta, että siinä esitetään pikareja koskevan mallin lisäksi pulloja, koskee tosiseikkoja. Unionin yleisen tuomioistuimen ei väitetä kysymystä tutkiessaan vääristelleen todistusaineistoa, eikä siitä näytä muutenkaan olevan kyse. Näin ollen nämä väitteet on jätettävä tutkimatta.

– Johtopäätökset

66. Kaiken kaikkiaan unionin yleinen tuomioistuin on perustellusti edellyttänyt hakemuspäivän vahvistamiseksi mallin täsmällistä kuvausta yhteisömalliasetuksen 38 artiklan 1 kohdan ja 36 artiklan 1 kohdan nojalla. Näin ollen valitus on pääosin perusteeton, ja muilta osin se on jätettävä tutkittavaksi ottamatta.

VI. Oikeudenkäyntikulut

67. Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 184 artiklan 2 kohdan mukaan on niin, että jos valitus on perusteeton, unionin tuomioistuin tekee ratkaisun oikeudenkäyntikuluista. Saman työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan, jota sovelletaan valituksen käsittelyyn työjärjestyksen 184 artiklan 1 kohdan nojalla, asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

68. Kun siis Mast-Jägermeisterin valitus ei voi menestyä ja neuvosto on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista, Mast-Jägermeister on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

VII. Ratkaisuehdotus

69. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin ratkaisee asian seuraavasti:

- 1) Valitus hylätään.
- 2) Mast-Jägermeister SE veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.